តួនាទីរបស់អាស៊ាននៅក្នុងសាលាក្តីខ្មែរក្រហម

ដោយ ឆាំង យុ

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០

ប្រែសម្រួលដោយ ជា ផល្លា

នៅថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ បាន់ គីមូន បានកោតសរសើរទៅលើកិច្ចខំប្រឹងប្រែងរបស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម ព្រមទាំងបញ្ជាក់ម្តងទៀតពីសារសំខាន់របស់សាលាក្តីសម្រាប់សហគមន៍អន្តរជាតិនិងកម្ពុជា ។ សាលាក្តីមានសារសំខាន់សម្រាប់ផ្លូវដ៏វែងឆ្ងាយរបស់កម្ពុជាដើម្បីងើបចេញពីសង្គ្រាមស៊ីវិល និងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ដែលបានកើតឡើងជាច្រើនឆ្នាំ ។ សាលាក្តីក៏សន្យាថានឹងបញ្ឈប់ករណីនិទ្ទណ្ឌភាពដែលបានកើតឡើងជាងមួយភាគបួននៃសតវត្សរ៍(២៥ឆ្នាំ) ដែរ នោះគឺអំពើដ៏សាហាវឃោរឃៅរបស់ខ្មែរក្រហមពីខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ដែលបានសម្លាប់ជីវិតមនុស្សជាងពីរលាននាក់ និងផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅរបស់ប្រជាជនស្ទើរតែទាំងអស់ ។

ប្រជាជនកម្ពុជាបានរង់ចាំយុត្តិធម៌ដ៏អត់ធ្មត់ ដូច្នេះអ្នកទាំងនេះមិនគួរត្រូវបានគេបដិសេធមិនផ្តល់យុត្តិធម៌យូរជាងនេះទៀតទេ ។ ដូចដែលសមាជិកអាស៊ានបានដឹងថ្មីៗនេះដែលថា សាលាក្តីកំពុងខ្វះខាតថវិកាសម្រាប់ធ្វើការកាត់សេចក្តី ។ ការបញ្ចប់ភ្លាមៗរបស់សាលាក្តីដែលបណ្តាលមកពីថវិកាមិនគ្រប់គ្រាន់នឹងក្លាយទៅជាមហន្តរាយមួយនៅក្នុងដំណើរការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ហើយវាក៏ជាភាពអាម៉ាស់មួយសម្រាប់ការប្តេជ្ញាចិត្តការពារសិទ្ធិមនុស្សរបស់សហគមន៍អន្តរជាតិដែរ ។

បន្ទាប់ពីមន្ត្រីនិងបុគ្គលិកចាប់ផ្តើមធ្វើការនៅឆ្នាំ២០០៦មក សាលាក្តីបានធ្វើការបញ្ចប់សំណុំរឿងទីមួយដែលមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹង ឌុច អតីតប្រធានគុកស-២១ នៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ (ដែលរំពឹងទុកថានឹងមានការប្រកាសសាលក្រមនៅថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ខាងមុខនេះ) ហើយបច្ចុប្បន្នសាលាក្តីកំពុងតែធ្វើការលើសំណុំរឿង០០២ ដែលមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហមទាំងបួននាក់ដែលនៅរស់រានមានជីវិតគឺ ៖ នួន ជា, ខៀវ សំផន, អៀង សារី, និង អៀង ធីរិទ្ធ ។ នៅអំឡុងពេលប្រតិបត្តិការរយៈពេល៣ឆ្នាំ សាលាក្តីបានដោះស្រាយបញ្ហាស្មុគស្មាញជាច្រើន ហើយក៏បានបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយដល់អ្នកនៅរស់ពីរបបខ្មែរក្រហម ដែលបានផ្តល់ឱកាសដល់ប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើនពាន់នាក់បានចូលរួមក្នុងសវនាការកាត់សេចក្តី ឌុច ដោយផ្ទាល់ ។ មានការរំពឹងទុកថា នឹងមានប្រជាជនកម្ពុជាច្រើនជាងនេះចូលរួមក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដែលមានចុងចោទដ៏សំខាន់ទាំងបួន ។ ជាងនេះទៅ

ទៀត ការកាត់សេចក្តីអតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម បានជំរុញឲ្យមានការពិភាក្សានៅទូទាំងប្រទេសពីអំពើដ៏សាហាវព្រៃផ្សៃនៅក្នុងរបបនោះ និងបន្ទាប់មកធ្វើឲ្យមានការទម្លាយភាពស្ងប់ស្ងាត់ដ៏ឈឺចាប់របស់អ្នកនៅរស់ជាច្រើនលាននាក់ ។ ឯកឧត្តម ចាន់ តានី រដ្ឋលេខាធិការទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីបាននិយាយនៅក្នុងសន្និសីទកាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ ថា ក្នុងកម្រិតសកលលោក សាលាក្តីអាចដើរតួនាទីជាគំរូដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ដោយសារតែការចំណាយតិច ប៉ុន្តែដំណើរការទៅមុខលឿន និងការផ្សព្វផ្សាយដល់ជនរងគ្រោះរបស់សាលាក្តី ។ ដូច្នេះ សាលាក្តីចាំបាច់ត្រូវតែមានថវិកាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ដំណើរការងារដ៏មានតម្លៃរបស់ខ្លួន ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំ (ឆាំង យុ) សូមធ្វើការសំណូមពរឲ្យប្រទេសដែលជាសមាជិកអាស៊ានធ្វើការឆ្លើយតបនឹងការប្រកាសសុំជំនួយរបស់លោក បាន់ គីមូន ដល់សាលាក្តី និងស្នើឲ្យមានការផ្តល់ជំនួយជាមធ្យោបាយផ្សេងៗ ។ ក្នុងនាមជាប្រទេសដែលជាសមាជិកអាស៊ាន កម្ពុជាសង្ឃឹមថាប្រទេសផ្សេងទៀតដែលជាសមាជិកនឹងបង្ហាញពីការគាំទ្ររបស់ខ្លួនចំពោះសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងតំបន់និងពិភពលោក ដោយផ្តល់ជាជំនួយដ៏ចាំបាច់ដល់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម ។ មកដល់ពេលបច្ចុប្បន្នមិនមានសមាជិកណាធ្លាប់បានផ្តល់បែបនេះឡើយ ។

យោងទៅតាមស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចដ៏លំបាក ដែលប្រទេសជាច្រើនប្រហែលជាកំពុងតែជួបប្រទះនៅពេលបច្ចុប្បន្នជំនួយសម្រាប់តុលាការមិនចាំបាច់ត្រូវតែជាថវិកាទេ ។ សមាជិកអាស៊ានអាចជួយដល់តុលាការតាមរយៈ ១) ផ្តល់ជាជំនួយបច្ចេកទេស ២) ផ្តល់ឯកសារដែលទាក់ទងនឹងខ្មែរក្រហម ៣) ផ្តល់ឬបណ្តុះបណ្តាលអ្នកផ្តល់ប្រឹក្សាផ្លូវចិត្តកម្ពុជាចំនួន៣០នាក់ ។ ៤) ផ្តល់សម្ភារៈសំខាន់ដូចជាកុំព្យូទ័រ (សម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកសាលាក្តី) វិទ្យុ (ដើម្បីជួយផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន) និង៥) បញ្ជូនអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីមកបណ្តុះបណ្តាលប្រជាជនកម្ពុជាអំពីការអភិវឌ្ឍ និងដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ ។

ដើម្បីយុត្តិធម៌សម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជារាប់លាននាក់ ការផ្សះផ្សាជាតិ ការពង្រឹងចំណងមិត្តភាពរវាងសមាជិកអាស៊ាន និងការគាំទ្រសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ សមាជិកអាស៊ានគួរតែជួយឧបត្ថម្ភដល់ប្រទេសជិតខាងដើម្បីកសាងឡើងវិញនូវសង្គមដ៏មានយុត្តិធម៌ និងរឹងមាំជាងមុន ។